INSTITUTET FOR HISTORIE OG SAMFUNDSØKONOMI

BERETNING OM VIRKSOMHEDEN I 1954

INSTITUTETS LEDELSE

Institutets styrelse består i henhold til grundbestemmelserne af lærerne i historie og samfundsøkonomi ved Københavns Universitet samt chefen for Det statistiske Departement tillige med et mindre antal valgte medlemmer.

I februar 1954 indvalgtes docent *Poul Winding* i styrelsen, som ved udgangen af 1954 bestod af følgende medlemmer:

Lektor Erik Bach.
Professor, dr. phil. Povl Bagge.
Fhv. nationalbankdirektør C. V. Bramsnæs.
Professor, dr. phil. Aksel E. Christensen.
Departementschef E. Cohn.
Fhv. indenrigsminister Bertel Dahlgaard, M. F.
Professor, dr. phil. Astrid Friis, næstformand og kasserer.
Professor, dr. phil. A. Hald.
Professor, dr. phil. Sven Henningsen.
Professor, dr. polit. Carl Iversen.
Lektor, dr. phil. Arne Jensen.
Fhv. minister Aksel Larsen, M. F.
Lektor, dr. polit. Niels Lindberg.
Rigsarkivar, dr. phil. Axel Linvald.
Lektor Poul Nørregaard Rasmussen.
Professor H. Winding Pedersen.
Professor, dr. oecon Kjeld Philip.
Professor, dr. jur. & phil. Alf Ross.
Professor K. Skovgaard.
Kontorchef, lektor P. P. Sveistrup.
Kontorchef, lektor K. Vedel-Petersen.
Generalsekretær i Nordisk Råd, cand. mag. F. W. Wendt.
Lektor Kjeld Winding.
Docent Poul Winding.
Professor dr. polit. & oecon. F. Zeuthen, formand.

Forretningsudvalget har bestået af formanden, professor *F. Zeuthen,* næstformanden og kassereren, professor *Astrid Friis,* professor *Carl Iversen* samt rigsarkivar *Axel Linvald* med professor Sven Henningsen som honorær sekretær. Tilsynet med det daglige arbejde er i 1954 udført af cand. polit. Erling Olsen.

»ØKONOMI OG POLITIK«

Institutets kvartalsskrift »Økonomi og Politik« er i 1954 blevet redigeret af Sven Henningsen og Poul Winding. Oplaget har været 3.500 eksemplarer og abonnementsprisen 8.00 kr. (for studenter 5.00 kr.). »Økonomi og Politik« er i årets løb blevet udvekslet med udenlandske tidsskrifter, ligesom det også efter anmodning tilsendes en række danske institutioner.

»*Economic Conditions in Denmark*« et engelsk resumé af den danske konjunkturoversigt i »Økonomi og Politik«, er blevet udsendt til danske repræsentationer i udlandet, 80 udenlandske, historiske og økonomiske institutter, biblioteker m.v.

DET HISTORISKE ARBEJDE

Institutets prishistoriske arbejde er blevet fortsat i 1954 under ledelse af professor, dr. phil. *Astrid Friis* og med universitetsadjunkt *Kristof Glamann,* cand. polit. *Erling Olsen,* cand. mag. *Edit Rasmussen* og mag. art. *Kirsten Willerslev* som medarbejdere. Universitetsadjunkt Kristof Glamann har i det forløbne år fortsat og fuldført den i efteråret 1953 påbegyndte arkivundersøgelse vedrørende brød-, øl- og kødtakster. Udarbejdelsen af manuskript er fortsat ved et samarbejde mellem professor Astrid Friis og Universitetsadjunkt Glamann. Ved årets udgang forelå manuskriptet til indledningen vedr. tabellerne over torvekøb, priscouranter, brød- og øltakster samt størstedelen af manuskriptet til den generelle indledning omfattende en redegørelse for pengehistorien samt mål og vægt færdigt udarbejdede. Ved udarbejdelse af manuskriptet til mål og vægt har arkivar Edit Rasmussen medvirket, ligesom der af sidstnævnte på forskellige punkter er foretaget supplerende arkivundersøgelser, der viste sig nødvendige under manuskriptets udarbejdelse. Opstillingen af tabeller er fortsat foretaget af cand. polit. Erling Olsen.

Undersøgelsen af dansk øxneopdræt og -export i det 16. og 17. århundrede, der ledes af professor, dr. phil. *Astrid Friis,* er blevet fortsat i 1954 af mag. art. *Svend Ellehøj.* I overensstemmelse med den forrige år

lagte arbejdsplan, har magister Ellehøj i 1954 foretaget en statistisk bearbejdelse af det indsamlede materiale.

Arbejdet med undersøgelsen af vekselvirkningen mellem U.S.A. og Danmark har hvilet i 1954, da professor *Sven Henningsen* og mag. art *Niels Petersen* har været optaget af andet arbejde.

Institutet har i 1954 nedsat et udvalg bestående af professorerne *Povl Bagge, Troels Fink, Sven Henningsen* og *Kjeld Philip* samt generalsekretær *F. W. Wendt* med den opgave at undersøge mulighederne for at få udarbejdet en skildring af den danske udenrigspolitiske, historiske udvikling.

DET ØKONOMISKE ARBEJDE

Institutet har i 1954 udsendt professor, dr. oecon. *Kjeld Philips* bog: »Intergovernmental Fiscal Relations«.

Ligeledes udkom i 1954 fuldmægtig, cand. polit. *Poul Erik Milhøjs* bog: »Lønudviklingen i Danmark 1914–1950«. Bogen er en let omarbejdelse af den afhandling, som indbragte forfatteren Nationaløkonomisk Forenings Fonds pris på 5000 kr.

Endvidere har Institutet i 1954 udgivet en af et udvalg bestående af professorerne *Carl Iversen, H. Winding Pedersen* og *F. Zeuthen* samt direktør *Jens Toftegård* (Bikuben) ved kontorchef, cand. polit. *Kjeld Bjerke,* Det statistiske Departement, foretagen undersøgelse over nettoopsparing, kapitalbevægelse og formuernes sammensætning i København i kalenderåret 1949.

Sekretær, cand. polit. *Heinrich Schlebaum Larsen* har i 1954 til Institutets tilsynsråd afleveret et manuskript om arbejdsmarkedsorganisationernes politik i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i perioden 1920–1932.

Sekretær, cand. polit. *Erik Hoffmeyer* har i 1954 fortsat arbejdet med sin afhandling om »Dollarknaphed og valutakonvertibilitet«. Fremstillingen planlægges at falde i tre dele. I den første vil forfatteren give en teoretisk redegørelse for det internationale ligevægtsproblem. I anden del belyses dollarproblemet statistisk, og de betydeligste økonomiske forfatteres bedømmelser gennemgås kritisk. I tredie del gennemgås betalingsmekanismerne fra guldfoden før 1. verdenskrig over guldfoden fra 1920 'rne, Tripartite-overenskomsten af 1936 og Bretton Woods aftalen af 1944 til Den europæiske Betalingsunion af 1950 for at påpege hver enkelt betalingsmekanismes betydning for den internationale handels stabilitet og struktur. Et Rockefeller-stipendium har sat Erik Hoffmeyer i stand til at foretage de afsluttende studier under 1 års ophold i U.S.A.

Lecturer i landbrugsøkonomi ved University of Nottingham, cand. polit. *Knud Rasmussen* har i 1954 fortsat sin analyse af forrentningsprocenterne i Landøkonomisk Driftsbureaus regnskabsmateriale.

ARBEJDET MED INTERNATIONALE FORHOLD

Institutet har i 1954 truffet beslutning om udgivelsen af en serie mindre bøger om centrale internationale økonomiske og politiske problemer, hvis første bind vil blive udsendt i 1956.

Institutet har i det forløbne år haft forbindelse med følgende udenlandske instituter, med hvilke der er udvekslet publikationer og tidsskrifter: Belgien: Institut des Relations Internationales i Bruxelles; Canada: Queens University; England: The Royal Institute of International Affairs i London, London School of Economics and Political Science, University of Cambridge, The Institute of Statistics ved Universitetet i Oxford; Finland: Finlands Banks Institut för Ekonomisk Forskning i Helsingfors, Utrikespolitiska Samfundet i Helsingfors; Frankrig: Centre d'Etudes de Politique Etrangère i Paris; Holland: Institut voor internationale Zaken i Haag; Japan: Economic Council, Government of Japan i Tokyo; Norge: Chr. Michelsens Institut for Vitenskap og Åndsfrihet i Bergen, Universitetets økonomiske Institut i Oslo; Sovjetunionen: Institut d'economie et de politique i Moskva; Sverige: Företagsekonomiska Forskningsinstitutet ved Handelshögskolan i Stockholm, Konjunkturinstitutet i Stockholm, Nationalekonomiska Institutionen i Lund, Nationalekonomiska Institutionen i Uppsala, Utrikespolitiska Institut i Stockholm; Tyskland: Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel; U.S.A.: Foundation for Foreign Affairs i Washington, Council on Foreign Relations i New York, Yale University Library i New Haven, University of International Relations i Los Angeles.

BIBLIOTEKS- OG REGISTRERINGSARBEJDE

Institutets bibliotek er i årets løb blevet forøget med ca. 200 bind.

Avisregistraturen, som Institutet fortsat har afleveret til Det kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket i Århus, Landsarkivet i Odense og Universitetsbibliotekets 1. afdeling (Fiolstræde), er blevet videreført således at »Berlingske Tidende« pr. 31/12 1954 er registreret indtil september 1915 og »Politiken« til juli 1921.

Registraturen af udenlandske og danske tidsskriftartikler er videreført i sædvanligt omfang. Der er i de senere år blevet udsendt ca. 800 kort om året til en pris af 4 øre pr. kort. 28 abonnenter modtager hele

Indekset, medens 20 abonnerer på enkelte grupper til en minimumspris af 6 kr. om året. Der er 2 udvekslingsabonnenter.

INSTITUTETS FINANSIELLE FORHOLD

Institutet har i årets løb modtaget tilskud fra Staten, Tipstjenesten, Statens almindelige Videnskabsfond, Rask-Ørsted Fondet, Gentofte Kommune, Danmarks Nationalbank, Landmandsbanken, Kjøbenhavns Handelsbank og Privatbanken, samt dagbladene »Politiken« og »Berlingske Tidende«.

For disse tilskud bringer Institutet sin oprigtigste tak.